



Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 13 czerwca 2024 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Udzielanie zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi – Dyrektywa 2014/24/UE – Artykuł 18 – Zasady równego traktowania i przejrzystości – Artykuł 46 – Podział zamówienia na części – Możliwość udzielenia oferentowi, który złożył drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, części zamówienia na warunkach oferty najkorzystniejszej ekonomicznie

W sprawie C-737/22

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Østre Landsret (sąd apelacyjny regionu wschodniego, Dania) postanowieniem z dnia 11 listopada 2022 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 1 grudnia 2022 r., w postępowaniu:

Staten og Kommunernes Indkøbsservice A/S

przeciwko

BibMedia A/S,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: C. Lycourgos (sprawozdawca), prezes izby, O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin i L. S. Rossi, sędziowie,

rzecznik generalny: A. Rantos,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu Staten og Kommunernes Indkøbsservice A/S – J. Bødtcher-Hansen i R. Holdgaard, advokater,
- w imieniu BibMedia A/S – H. Holtse, advokat,
- w imieniu rządu estońskiego – M. Kriisa, w charakterze pełnomocnika,

* Język postępowania: duński.

- w imieniu rządu hiszpańskiego – I. Herranz Elizalde, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu austriackiego – A. Posch i J. Schmoll, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – G. Gattinara, C. Vang i G. Wils, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 18 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. 2014, L 94, s. 65).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Staten og Kommunernes Indkøbsservice A/S (zwaną dalej „SKI”) a BibMedia A/S w przedmiocie udzielenia zamówienia publicznego na dostawę materiałów bibliotecznych i usług przygotowawczych w tym zakresie.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Artykuł 18 dyrektywy 2014/24, zatytułowany „Zasady udzielania zamówień”, stanowi w ust. 1:
„Instytucje zamawiające zapewniają równe i niedyskryminacyjne traktowanie wykonawców oraz działają w sposób przejrzysty i proporcjonalny.

Zamówień nie organizuje się w sposób mający na celu wyłączenie zamówienia z zakresu zastosowania niniejszej dyrektywy lub sztuczne zawężanie konkurencji. Uznaje się, że konkurencja została sztucznie zawężona, gdy zamówienie zostaje zorganizowane z zamiarem nieuzasadnionego działania na korzyść lub niekorzyść niektórych wykonawców”.
- 4 Artykuł 27 tej dyrektywy, zatytułowany „Procedura otwarta”, stanowi w ust. 1:
„W procedurze otwartej każdy zainteresowany wykonawca może złożyć ofertę w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie.

[...]”.
- 5 Artykuł 28 wspomnianej dyrektywy, zatytułowany „Procedura ograniczona”, przewiduje:
„1. W procedurze ograniczonej każdy wykonawca może – w odpowiedzi na zaproszenie do ubiegania się o zamówienie [...] – złożyć wniosek o dopuszczenie do udziału, przedstawiając informacje na potrzeby kwalifikacji podmiotowej wymagane przez instytucję zamawiającą.

[...]

2. Oferty mogą składać tylko wykonawcy zaproszeni przez instytucję zamawiającą po dokonaniu przez nią oceny dostarczonych informacji. [...]

[...]”.

6 Artykuł 46 tej dyrektywy, zatytułowany „Podział zamówień na części”, stanowi:

„1. Instytucje zamawiające mogą postanowić o udzieleniu zamówienia w oddzielnych częściach; mogą też określić wielkość i przedmiot takich części.

[...]

2. W ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania instytucje zamawiające wskazują, czy oferty można składać w odniesieniu do jednej, kilku czy wszystkich części.

Nawet jeżeli możliwe jest złożenie ofert w odniesieniu do kilku lub wszystkich części zamówienia, instytucje zamawiające mogą ograniczyć liczbę części zamówienia, które można udzielić jednemu oferentowi, pod warunkiem że maksymalna liczba części, jaka może być udzielona jednemu oferentowi, jest określona w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania. Instytucje zamawiające wskazują w dokumentach zamówienia obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria lub zasady, które zamierzają zastosować w celu ustalenia, które części zostaną udzielone, gdyby zastosowanie kryteriów udzielenia zamówienia prowadziło do udzielenia jednemu oferentowi większej liczby części, niż wynosi maksymalna liczba.

3. Państwa członkowskie mogą postanowić, że w przypadku gdy więcej niż jedna część zamówienia może zostać udzielona temu samemu oferentowi, instytucje zamawiające mogą udzielać zamówień obejmujących kilka lub wszystkie części, jeżeli określiły w ogłoszeniu o zamówieniu lub w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, że zastrzegają sobie taką możliwość, i wskazały części lub grupy części, które mogą zostać połączone.

[...]”.

Prawo duńskie

7 Artykuł 2 Udbudsloven (ustawy o zamówieniach publicznych) stanowi:

„1. W postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego podmiot zamawiający przestrzega zasad równego traktowania, przejrzystości i proporcjonalności [...].

2. Procedury otwartej nie organizuje się w sposób mający na celu wyłączenie zamówienia z zakresu zastosowania niniejszej ustawy lub sztucznego ograniczenia konkurencji. Uznaje się, że konkurencja została sztucznie zawężona, gdy zamówienie zostaje zorganizowane z zamiarem nieuzasadnionego działania na korzyść lub niekorzyść jednego wykonawcy lub niektórych wykonawców”.

8 Zgodnie z art. 49 ust. 3 tej ustawy:

„W ogłoszeniu o zamówieniu podmiot zamawiający wskazuje:

- 1) czy oferent może złożyć ofertę w odniesieniu do jednej, kilku lub wszystkich części,
- 2) czy oferentowi można udzielić jednej, kilku lub wszystkich części zamówienia i, jeżeli tak jest, w jaki sposób części lub grupy części mogą zostać połączone, oraz
- 3) obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria lub zasady regulujące udzielanie części zamówienia, w tym sposób udzielania części zamówienia w sytuacji, w której zastosowanie kryteriów lub zasad udzielania zamówienia doprowadziłoby do udzielenia jednemu oferentowi większej liczby części zamówienia, niż wynosi maksymalna liczba części, które można udzielić oferentowi”.

9 Artykuł 56 owej ustawy przewiduje:

„W procedurze otwartej każdy zainteresowany wykonawca może złożyć ofertę w odpowiedzi na ogłoszenie o zamówieniu. [...]”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 10 SKI jest centralną jednostką zakupującą będącą własnością państwa duńskiego i Kommunernes Landsforening (związku gmin Królestwa Danii). Podmiot ten został utworzony w celu usprawnienia udzielania zamówień publicznych, w szczególności poprzez zawieranie i obsługę umów ramowych w imieniu państwa i gmin.
- 11 W dniu 4 lutego 2020 r. SKI wszczął postępowanie przetargowe w celu zawarcia umowy ramowej dotyczącej dostawy materiałów bibliotecznych i usług przygotowawczych. Kryterium udzielenia zamówienia była najniższa cena.
- 12 Zamówienie to zostało podzielone na osiem części. Części 1 i 2, których dotyczy spór w postępowaniu głównym, określono, odpowiednio, jako „duńskie książki i partytury (wschód)” oraz „duńskie książki i partytury (zachód)”, a ich szacunkowa wartość wynosiła odpowiednio 253 mln DKK (koron duńskich, około 34 mln EUR) i 475 mln DKK (około 63 mln EUR).
- 13 Punkt 3.1 specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczący tego przetargu wskazywał:
„Części 1 i 2 zamówienia są ze sobą wzajemnie powiązane (zob. pkt 3.1.1) i jeżeli oferent składa ofertę w odniesieniu do jednej z tych części, uznaje się ją automatycznie za złożoną w odniesieniu do obu tych części. [...]”

Poza powyższym zastrzeżeniem nie istnieją żadne – ani minimalne, ani maksymalne – ograniczenia dotyczące liczby części zamówienia, na które oferent może/powinien złożyć ofertę.

SKI przewiduje udzielenie zamówienia jednemu dostawcy w odniesieniu do każdej części. Temu samemu dostawcy można udzielić zamówienia w odniesieniu do kilku części.

Cechą charakterystyczną rynku materiałów bibliotecznych jest istnienie jedynie kilku wyspecjalizowanych dostawców i potencjalnych oferentów. Duńskie książki i partytury stanowią największy pod względem wielkości obrotu obszar produktowy, który z handlowego punktu widzenia ma istotne znaczenie dla potencjalnych oferentów. Aby utrzymać w przyszłości konkurencję na tym rynku, duńskie książki i partytury są podzielone na dwie części według kryterium geograficznego. Klienci są zatem podzieleni na dwie kategorie, odpowiednio: »wschód« i »zachód«. [...]”.

- 14 Punkt 3.1.1 tej specyfikacji istotnych warunków zamówienia precyzował:

„Przetarg dotyczący duńskich książek i partytur został rozpisany z wykorzystaniem »modelu wschód/zachód«, w związku z czym planuje się, aby jednemu dostawcy udzielić zamówienia w regionie wschodnim, a drugiemu dostawcy – w regionie zachodnim Danii. Niemniej jednak te same zaproponowane ceny będą miały zastosowanie do wszystkich klientów, niezależnie od tego, czy znajdują się oni w regionie wschodnim, czy też zachodnim.

[...]

Oferentowi, który złoży najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, zostanie udzielone zamówienie na część 2 – duńskie książki i partytury (zachód).

Oferentowi, który złoży drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, zostanie udzielone zamówienie na część 1 – duńskie książki i partytury (wschód). Oferent ten musi jednak zaakceptować, że udzielenie zamówienia na część dotyczącą regionu wschodniego rodzi po jego stronie obowiązek dostarczania klientom w regionie wschodnim produktów i świadczenia na ich rzecz usług objętych umową ramową dokładnie po takich samych cenach, jakie zaproponował oferent, który złożył najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę i który będzie dostarczał produkty i świadczył usługi w regionie zachodnim.

Jeżeli oferent, który złożył drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, nie zgadza się wykonywać zamówienia w regionie wschodnim Danii, z takiej możliwości będzie mógł skorzystać oferent, który złożył trzecią najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, który również musi zaakceptować fakt, że udzielenie zamówienia na część dotyczącą regionu wschodniego rodzi po jego stronie obowiązek dostarczania klientom w regionie wschodnim Danii produktów i świadczenia na ich rzecz usług objętych umową ramową dokładnie po takich samych cenach, jakie zaproponował oferent, który złożył najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę i który będzie dostarczał produkty i świadczył usługi w regionie zachodnim Danii.

Jeżeli także ten oferent nie zgadza się wykonywać zamówienia w regionie wschodnim, z takiej możliwości będzie mógł skorzystać kolejny oferent z listy i tak dalej. W przypadku gdy lista oferentów, których oferty spełniają warunki zamówienia, zostanie wyczerpana bez wybrania dostawcy w regionie wschodnim, dostawcy, któremu udzielono zamówienia na część dotyczącą regionu zachodniego, udzieli się również zamówienia na część dotyczącą regionu wschodniego. [...]

[...]”.

- 15 Po upływie terminu składania ofert SKI otrzymał oferty od spółek Audio Visionary Music A/S (zwanej dalej „AVM”) i BibMedia, z których każda złożyła oferty na wszystkie części zamówienia.

- 16 Uznawszy, że BibMedia przedstawiła ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, SKI udzielił jej zamówienia na część 2 (zachód) i zaproponował udzielenie AVM zamówienia na część 1 (wschód), pod warunkiem że spółka ta zaakceptuje wykonanie dostaw i usług przewidzianych w tej części zamówienia za cenę zaoferowaną przez BibMedia, o której to cenie AVM została poinformowana.
- 17 AVM wyraził na to zgodę, po czym SKI doręczył tej spółce, w dniu 21 kwietnia 2020 r., zawiadomienie o decyzji o udzieleniu zamówienia.
- 18 W dniu 30 kwietnia 2020 r. AVM wniósł odwołanie do Klagensævnet for Udbud (komisji odwoławczej ds. zamówień publicznych, Dania, zwanej dalej „komisją odwoławczą”).
- 19 W dniu 14 stycznia 2021 r. komisja odwoławcza uznała, że SKI naruszył art. 2 ust. 1 ustawy o zamówieniach publicznych poprzez zastosowanie procedury udzielania zamówień publicznych w odniesieniu do części 1 i 2, której zasady przewidują zasadniczo, że oferent, który złożył drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, może ją zmienić po upływie terminu składania ofert w celu uzyskania zamówienia na część 1 (dalej „decyzja z dnia 14 stycznia 2021 r.”).
- 20 Komisja odwoławcza uzasadniła tę decyzję, wskazując, że oferent ten miał możliwość zmiany istotnego warunku swojej oferty, a mianowicie ceny, w sposób, który przynosi korzyść instytucji zamawiającej i który daje temu oferentowi możliwość poprawienia jego oferty w celu wygrania części zamówienia. Taki sposób postępowania jest sprzeczny z zakazem negocjacji, który wynika z zasad równego traktowania i przejrzystości.
- 21 W dniu 9 lipca 2021 r. SKI wniósł do Retten i Glostrup (sądu rejonowego w Glostrup, Dania) skargę na decyzję z dnia 14 stycznia 2021 r.
- 22 W dniu 7 grudnia 2021 r. skarga ta została przekazana do Østre Landsret (sądu apelacyjnego regionu wschodniego, Dania), działającego jako sąd pierwszej instancji, który jest sądem odsyłającym.
- 23 Sąd ten uważa, że o ile Trybunał wyjaśnił już zakres zakazu negocjacji wynikającego z art. 18 dyrektywy 2014/24 w odniesieniu do zastrzeżeń zawartych w ofercie, podwykonawstwa i możliwości uwzględnienia dodatkowych informacji, o tyle nie wyjaśnił on jeszcze, czy w ramach procedury otwartej dotyczącej zamówienia podzielonego na części zgodnie z art. 46 tej dyrektywy zakaz negocjacji stoi na przeszkodzie temu, by oferentowi, który nie złożył oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, udzielono zamówienia na część zamówienia, pod warunkiem że zgodzi się on, w ramach tej części, zrealizować dostawy i wykonać usługi objęte zamówieniem po tej samej cenie, jaką zaoferował oferent, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie.
- 24 W tych okolicznościach Østre Landsret (sąd apelacyjny regionu wschodniego) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy zasady przejrzystości i równego traktowania wyrażone w art. 18 dyrektywy [2014/24] oraz wynikający z nich zakaz negocjacji stoją na przeszkodzie temu, by umożliwić oferentowi, który złożył drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę w procedurze otwartej zmierzającej do udzielenia zamówienia w oddzielnych częściach, jak wskazano w art. 27 i 46 tej dyrektywy, po upływie terminu przewidzianego na składanie ofert oraz zgodnie z warunkami uprzednio określonymi w specyfikacji, świadczenie dostaw i usług będących przedmiotem zamówienia

w ramach jednej części, na takich samych warunkach jak warunki zaproponowane przez oferenta, który złożył najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę i któremu w konsekwencji udzielono zamówienia na inną część w ramach tego samego przetargu?”.

W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 25 Trybunał konsekwentnie podkreślał, że procedura ustanowiona w art. 267 TFUE jest instrumentem współpracy pomiędzy Trybunałem i sądami krajowymi, dzięki któremu Trybunał dostarcza sądom krajowym elementów wykładni prawa Unii, jakie są im niezbędne do rozstrzygnięcia zawisłych przed nimi sporów, oraz że odesłanie prejudycjalne nie ma służyć wydawaniu opinii doradczych w przedmiocie pytań ogólnych i hipotetycznych, lecz ma być podyktowane potrzebą skutecznego rozstrzygnięcia sporu [wyrok z dnia 9 stycznia 2024 r., G. i in. (Powoływanie sędziów sądów powszechnych w Polsce), C-181/21 i C-269/21, EU:C:2024:1, pkt 62 i przytoczone tam orzecznictwo]. Trybunał przypominał również, że zarówno z brzmienia, jak i z systematyki art. 267 TFUE wynika, że warunkiem zastosowania procedury prejudycjalnej jest rzeczywista zawisłość przed sądem krajowym sporu, w którym sąd ten jest zobowiązany wydać orzeczenie pozwalające na uwzględnienie orzeczenia prejudycjalnego (wyrok z dnia 26 marca 2020 r., Miasto Łowicz i Prokurator Generalny, C-558/18 i C-563/18, EU:C:2020:234, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 26 W niniejszej sprawie w dniu 13 października 2023 r. Trybunał zwrócił się do sądu odsyłającego z wnioskiem o udzielenie informacji, aby ten wyjaśnił, czy pomimo faktu, przywołanego w uwagach na piśmie BibMedia, że rozpatrywane postępowanie przetargowe nie zostało wznowione po wydaniu decyzji z dnia 14 stycznia 2021 r., lecz zostało zastąpione nowym postępowaniem przetargowym, SKI zachowuje zgodnie z prawem duńskim interes prawny w sporze w postępowaniu głównym.
- 27 W dniu 27 listopada 2023 r. sąd odsyłający odpowiedział twierdząco na to żądanie udzielenia informacji, powołując się w szczególności na duńskie orzecznictwo dotyczące interesu prawnego w dziedzinie prawa administracyjnego.
- 28 Ponieważ sąd ten wskazał w ten sposób, że zgodnie z prawem krajowym nadal istnieje interes prawny w rozstrzygnięciu sporu w postępowaniu głównym, w ramach którego sąd ten ma wydać orzeczenie uwzględniające orzeczenie prejudycjalne, zadane pytanie nie ma charakteru hipotetycznego i należy je uznać za dopuszczalne.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 29 Poprzez pytanie prejudycjalne sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 18 ust. 1 dyrektywy 2014/24 należy interpretować w ten sposób, że zasady równego traktowania i przejrzystości określone w tym przepisie stoją na przeszkodzie temu, by w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego podzielonego na części oferentowi, który złożył drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, udzielono zamówienia na jedną część zgodnie z zasadami określonymi w dokumentach zamówienia, pod warunkiem że zgodzi się on na wykonanie dostaw i usług w ramach tej części po takiej samej cenie, jaka została zaproponowana przez oferenta, który przedstawił ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, i któremu w konsekwencji udzielono zamówienia na inną, większą część tego zamówienia.

- 30 Zasada równego traktowania ustanowiona w art. 18 ust. 1 dyrektywy 2014/24 ma na celu wspieranie rozwoju zdrowej i skutecznej konkurencji między przedsiębiorstwami uczestniczącymi w zamówieniu publicznym i wchodzi w zakres samej istoty przepisów Unii dotyczących procedur udzielania zamówień publicznych. Zgodnie z tą zasadą oferenci powinni znajdować się na równorzędnej pozycji zarówno w chwili przygotowywania ofert, jak i w chwili dokonywania ich oceny przez tę instytucję zamawiającą (zob. podobnie wyrok z dnia 3 czerwca 2021 r., *Rad Service i in.*, C-210/20, EU:C:2021:445, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 31 Z drugiej strony zasada przejrzystości, również ustanowiona w owym art. 18 ust. 1, ma na celu zagwarantowanie braku ryzyka faworyzowania i arbitralnego traktowania ze strony instytucji zamawiającej. Obowiązek ten obejmuje wymóg, by wszystkie warunki i zasady postępowania w sprawie udzielenia zamówienia były określone w sposób jasny, precyzyjny i jednoznaczny w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, tak by, po pierwsze, umożliwić wszystkim rozsądnie poinformowanym i wykazującym zwykłą staranność oferentom zrozumienie ich dokładnego zakresu i dokonanie ich wykładni w taki sam sposób, a po wtóre, by umożliwić instytucji zamawiającej rzeczywistą weryfikację, czy oferty złożone przez oferentów odpowiadają kryteriom wyznaczonym dla danego zamówienia (zob. podobnie wyrok z dnia 14 września 2017 r., *Casertana Costruzioni*, C-223/16, EU:C:2017:685, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 32 Te zasady równego traktowania i przejrzystości stoją również na przeszkodzie negocjacom między instytucją zamawiającą a oferentem w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w związku z czym co do zasady oferta nie może być modyfikowana po jej złożeniu ani z inicjatywy instytucji zamawiającej, ani z inicjatywy oferenta (wyroki: z dnia 14 września 2017 r., *Casertana Costruzioni*, C-223/16, EU:C:2017:685, pkt 35; a także z dnia 3 czerwca 2021 r., *Rad Service i in.*, C-210/20, EU:C:2021:445, pkt 43).
- 33 Tymczasem tryb udzielenia zamówienia publicznego taki jak przedstawiony w specyfikacji istotnych warunków zamówienia rozpatrywanego w postępowaniu głównym, w ramach którego zamówienie jest podzielone na części, z których największa zostanie udzielona oferentowi, który przedstawił ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, podczas gdy w celu utrzymania konkurencji w danym sektorze gospodarczym preferowane będzie przyznanie części o mniejszej wartości oferentowi, który przedstawi drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, pod warunkiem że zgodzi się on wykonać tę część po cenie oferenta, który przedstawi ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, nie zawiera żadnego elementu negocjacji w rozumieniu wyżej wymienionego orzecznictwa.
- 34 W tym względzie należy zauważyć, że taki sposób udzielania zamówień publicznych gwarantuje, w odniesieniu do udzielenia wszystkich części zamówienia, poszanowanie kryterium najniższej ceny bez możliwości odstąpienia przez instytucję zamawiającą od tego kryterium lub wezwania oferenta do zmiany jego oferty, ponieważ instytucja zamawiająca musi oprzeć się na cenach zaproponowanych przed upływem terminu składania ofert i przestrzegać w toku całej procedury kolejności klasyfikacji, która wynika z tych ofert cenowych.
- 35 W takim postępowaniu przetargowym to właśnie ceny zaproponowane przed upływem terminu składania ofert określają bezpośrednio i ostatecznie klasyfikację oferentów. W ramach tej klasyfikacji oferent, który zaoferował najniższą cenę, zajmuje pierwsze miejsce, i umowa zostanie zawarta w całości właśnie po tej cenie.

- 36 Przyznana w specyfikacji istotnych warunków zamówienia możliwość udzielenia oferentowi, który przedstawi drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, części zamówienia jest jedynie skutkiem, jak wyraźnie wynika z dokumentacji przetargowej, tego, że znajduje się on na drugim miejscu w klasyfikacji na podstawie cen zaproponowanych w ofertach.
- 37 To, czy z tej możliwości skorzystano, czy też nie, zależy od decyzji tego oferenta o akceptacji wykonania danej części zamówienia po cenie oferenta, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie. Warunek ten stanowi część zasad postępowania w sprawie udzielenia zamówienia określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. W przypadku gdy oferent, który złożył drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, nie zgodzi się na dostosowanie się do tej ceny, do oferenta zajmującego trzecią pozycję w klasyfikacji na podstawie cen zaproponowanych w ofertach należy zajęcie stanowiska w tej kwestii, i tak dalej w kolejności klasyfikacji ofert, dopóki żaden z oferentów nie wyrazi zgody na dostosowanie się do ceny oferty przedstawionej przez oferenta, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie. Jeżeli wszyscy oferenci sklasyfikowani na miejscach od drugiego do ostatniego odmówią wykonania owej części zamówienia po tej cenie, oferentowi, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, zostaje udzielone zamówienie w zakresie obejmującym wszystkie jego części.
- 38 Żadna z decyzji, które mogą zostać podjęte przez oferentów sklasyfikowanych na miejscach od drugiego do ostatniego, nie oznacza zmiany ofert, które złożyli przed upływem przewidzianego w tym celu terminu, ani negocjacji z instytucją zamawiającą. Żaden oferent nie ma bowiem możliwości zmiany, w drodze modyfikacji oferty lub jakichkolwiek negocjacji, swego miejsca w klasyfikacji lub ceny, po której zostanie zawarta umowa dotycząca jakiegokolwiek części zamówienia.
- 39 Z okoliczności tych wynika, że sposób udzielenia zamówienia taki jak rozpatrywany w postępowaniu głównym mieści się, bez naruszenia zasad równego traktowania i przejrzystości, w ramach sytuacji wskazanej w art. 46 dyrektywy 2014/24, w której instytucja zamawiająca postanawia udzielić zamówienia w postaci odrębnych części, precyzując w dokumentacji przetargowej, czy dopuszczalne jest złożenie oferty na jedną część, kilka części lub wszystkie części, oraz wskazując, jakie obiektywne i niedyskryminujące kryteria zostaną zastosowane w celu ustalenia udzielenia zamówienia w odniesieniu do jego poszczególnych części.
- 40 W tym względzie okoliczność, że procedura udzielania zamówienia jest w niniejszym przypadku otwarta w rozumieniu art. 27 tej dyrektywy, jest bez znaczenia, ponieważ rozważania przedstawione w pkt 33–38 niniejszego wyroku mogą mieć również zastosowanie w ramach procedury ograniczonej w rozumieniu art. 28 wspomnianej dyrektywy po złożeniu ofert cenowych przez wykonawców zaproszonych do ich składania.
- 41 W świetle powyższych rozważań na zadane pytanie należy odpowiedzieć, iż art. 18 ust. 1 dyrektywy 2014/24 należy interpretować w ten sposób, że zasady równego traktowania i przejrzystości określone w tym przepisie nie stoją na przeszkodzie temu, by w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego podzielonego na części oferentowi, który złożył drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, udzielono zamówienia na jedną część zgodnie z zasadami określonymi w dokumentach zamówienia, pod warunkiem że zgodzi się on na wykonanie dostaw i usług w ramach tej części po takiej samej cenie, jaka została zaproponowana przez oferenta, który przedstawił ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie i któremu w konsekwencji udzielono zamówienia na inną, większą część tego zamówienia.

W przedmiocie kosztów

- 42 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 18 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE

należy interpretować w ten sposób, że:

zasady równego traktowania i przejrzystości określone w tym przepisie nie stoją na przeszkodzie temu, by w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego podzielonego na części oferentowi, który złożył drugą najkorzystniejszą ekonomicznie ofertę, udzielono zamówienia na jedną część zgodnie z zasadami określonymi w dokumentach zamówienia, pod warunkiem że zgodzi się on na wykonanie dostaw i usług w ramach tej części po takiej samej cenie, jaka została zaproponowana przez oferenta, który przedstawił ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie i któremu w konsekwencji udzielono zamówienia na inną, większą część tego zamówienia.

Podpisy